

گزارش آکسیون و نشست ۲۶ و ۲۹ نوامبر در بروکسل

هم‌زمان با ۲۵ نوامبر «روز جهانی مبارزه با خشونت علیه زنان»، ما فعالین سازمان زنان ۸ مارس در بلژیک نیز اقدام به برگزاری یک آکسیون و یک نشست نمودیم، تا بتوانیم ضمن مشارکت و همبستگی با مبارزات جهانی زنان با خشونت که شاهد افزایش روز افزون آن در سطح جهان هستیم، موضوع خشونت علیه زنان در ایران را نیز به شکل مشخص‌تری بررسی نماییم.

آکسیون روز چهارشنبه ۲۶ نوامبر:

روز چهارشنبه در یک فعالیت مشترک با سازمان‌های زنان ترک و کُرد، آکسیونی را در یکی از مراکز پر رفت و آمد شهر بروکسل تدارک دیده بودیم. اگرچه هوا به شدت سرد و بارانی بود و آکسیون در روز و ساعت کاری وسط هفته انجام می‌شد، اما به نسبت زنان از آن استقبال کردند، خصوصاً زنان کُرد که تحت تاثیر مبارزات زنان کوبانی با روحیه و انگیزه‌ی بسیار بالایی با شعار «زنده باد مقاومت زنان کُرد از شنگال تا کوبانی!» در آکسیون حضور داشتند. شعار مرکزی اتحاد ما «زنان در مقابل دو واپس‌گرای پدرسالار: سرمایه‌داری امپریالیستی و بنیادگرایان مذهبی!» بود و نشان از یک اتحاد سیاسی مهم در میان زنان خاورمیانه داشت که معتقدند مبارزات زنان برای رهایی نمی‌تواند با یکی از این دو نیروی واپس‌گرا بدون مبارزه‌ی هم‌زمان با دیگری به موفقیت بیانجامد. این تحلیل و اتحاد حاصل یکی از مهم‌ترین بحث‌های سیاسی بوده که در چند سال گذشته بین ما و سایر سازمان‌های زنان در جریان بود و هست و خوشبختانه نتایج مثبتی در پیشبرد اتحاد ما برای مبارزه در جهت رهایی زنان داشته است. همچنین پس از سال‌ها بحث سیاسی با سازمان زنان کُرد، امسال آن‌ها صرفاً با شعارهایی پیرامون مبارزات زنان و عکس‌هایی از زنان مبارز و فرماندهان نظامی و زنان جان‌باخته حضور داشتند و هیچ عکسی از اوچلان که همیشه حتی در مبارزات زنان نیز برای‌شان نقش محوری و کارزماتیک داشته و دارد، در بین زنان کُرد نبود.

ما فعالین سازمان زنان ۸ مارس نیز با شعار مرکزی‌مان به زبان فرانسه: «کمک به قربانیان خشونت یک چیز است، اما آن‌چه ضروری‌ست پایان بخشیدن به خشونت علیه زنان است!» و زنجیره‌ی عکس‌هایی که اقسام مختلف خشونت علیه زنان (خانگی، اجتماعی و دولتی) را نشان داده و معرفی می‌کرد، در محل آکسیون حاضر شدیم.

دختر جوانی دایماً به زبان کُردی و فرانسه در مورد خشونت علیه زنان شعار می‌داد و زنان را دعوت می‌کرد تا به مبارزه بپیوندند:

برخیز زن! شورش و مبارزه روز و مناسب نمی‌خواهد.

برخیز زن! انقلاب دعوتنامه و تعلق نمی‌پذیرد.

برخیز زن! خواهران و همراهانت را بیاب! با کسانی که در این تحول انقلابی با تو هم‌زمند، همراه شو!

برخیز زن! جسارت، قدرت، خشم و استواری و اراده‌ات را نشان بده!

تو می‌توانی و باید تحتانی‌ترین و خاموش‌ترین فریادهای فروخورده‌ی این جهان را فریاد بزنی!

تو می‌توانی و باید در دل ناامیدانه‌ترین دقایق شکست، مبارزه‌ی پرشور و جسورانه‌ای را رقم بزنی!

تو می‌توانی و باید با دستان سخاوتمند و پرتوانت این جهان را به لرزه در آوری!

تو می‌توانی و باید زنجیره‌های ستم و استثمار را چنان از هم بگسلی که هیچ نیرویی را یارای دوباره بافتن آن نباشد؛ نه بر پای زنی و نه بر گرده‌ی هیچ کس دیگری!

زنان و مردان رهگذر اکثر با تعجب و کنجکاو به ما نزدیک می‌شدند چون این محل، یک محل تجاری است و عموماً انتظار انجام آکسیون سیاسی در آن نمی‌رود. زنان عمدتاً با تعجب، خشم و حس همبستگی بالایی با ما برخورد می‌کردند؛ اما برخورد مردان دوگانه بود. عده‌ای از آن‌ها از دیدن این همه مظاهر خشونت تعجب می‌کردند و گویا انتظار چنین لیست بلندبالایی نداشته‌اند و فکر نمی‌کردند که تمام آن روابط و پدیده‌هایی که به نظر «طبیعی» می‌رسند همگی مصادیقی از خشونت علیه زنان هستند؛ از خشونت کلامی و نگاه جنسیتی و تحقیر تا تجاوز شوهر به همسری که تمایل به رابطه‌ی جنسی ندارد و ... آن‌ها درباره‌ی بعضی از این مصادیق خشونت با ما وارد بحث می‌شدند در حالی که این سوالات اصولاً برای زنان وجود نداشت. اما زنان و مردان همچنین کنجاو بودند که بدانند این ترکیب

ناهمگون و عجیب و غریب از زنان «جهان سومی» چرا به جای درخواست کمک و برانگیختن حس ترحم «جهان اولی»ها نسبت به تزیین علنی و قرون وسطایی حقوق زنان در کشورهای عقبمانده، در پی افشای روابط پدر/مردسالارانه‌ی جهانی و برانگیختن مبارزه‌ی رادیکال حتی در بین زنان در این کشورها هستند؟! چرا به جای «لذت» بردن از آزادی‌های دموکراتیک و برابری قانونی زن و مرد در این کشورها در پی افشای سکسیسم رو به گسترش، خشونت مدرن سیستم پدر/مردسالارانه‌ی سرمایه‌داری و متعاقباً بی‌عملی جنبش بین‌المللی زنان در مقابل یورش به زنان در سراسر جهان هستند!؟

متأسفانه بعضی از مردان یا را فراتر گذارده و در پی انکار خشونت علیه زنان در کشورهای سرمایه‌داری بودند. دو مرد جوان لهستانی به ما می‌گفتند چرا شما در این‌جا مبارزه می‌کنید؟ برگردید و در کشور خودتان مبارزه کنید! و در مقابل توضیحات ما مبنی بر اینکه ما عمدتاً پناهنده سیاسی هستیم و علنی و غیرعلنی در شرایط سرکوب مبارزه می‌کنیم و البته مبارزه‌ی ما مکان ندارد و به کشور خودمان محدود نمی‌شود؛ می‌گفتند: شما با زنان اروپایی چه کار دارید؟ این‌جا زنان مشکلی ندارند!! و با این حرف‌های وقیحانه علاوه بر ابراز حس نژادپرستی در یک برخورد مردسالارانه، خود را نماینده و سخن‌گویش زنان اروپایی نیز می‌دانستند. چند جوان سیاه‌پوست هم نیمه شوخی - نیمه جدی به ما می‌گفتند: پس چه روزی روز مبارزه علیه خشونت بر مردان است؟؟ پاسخ ما هم این بود که سری به اخبار مبارزات در فرگوسن بزنید تا ببینید کی و چگونه باید علیه خشونت بر مردان مبارزه کرد!!

در مدت حضورمان در خیابان ضمن بحث‌های خوبی که با مردم داشتیم هر یک از سازمان‌های شرکت کننده نیز پیام خود در ارتباط با این روز و این مبارزات را خواندند. زنان ترک همبستگی خود را با خواهران‌شان در عراق و سوریه اعلام نموده و زنان گرد هم اعلام کردند که خواهان حمایت بین‌المللی زنان و مردان آزادی‌خواه هستند تا بتوانند مبارزات خود را در مقابل نیروهای واپس‌گرای اشغال‌گر را به پیش ببرند. ما نیز با خواندن بخش‌هایی از بیانیه سازمان زنان ۸ مارس تاکید کردیم که بدون در هم شکستن نظام طبقاتی پدر/مردسالار در عصر سرمایه‌داری امپریالیستی امکان پایان بخشیدن به رابطه‌ی نابرابر بین زن و مرد و متعاقباً پایان بخشیدن به خشونت ذاتی و لجام‌گسیخته و سیستماتیک این سیستم علیه زنان وجود ندارد.^۱

نشست روز شنبه ۲۹ نوامبر:

جلسه این روز که با حضور تعدادی از ایرانیان ساکن بلژیک برگزار شد، به پخش ویدیو کلیپ رپ «دختر فروشی» از سونیتا دختر افغانستانی ساکن ایران آغاز نمودیم که این آهنگ را در اعتراض به فروش و ازدواج بچه‌ها دخترها در افغانستان خوانده است.

هدف از این جلسه این بود که ضمن مبارزات خیابانی و عمومی در مورد مساله خشونت علیه زنان بتوانیم در یک فضای بحث و جدل سیاسی و رفیقانه موضوع خشونت علیه زنان در ایران را به شکل مشخص‌تری بررسی کنیم تا بر مبنای آن بتوانیم موضوع فعالیت‌های آتی‌مان را در دستور کار قرار دهیم. در این جلسه که با موضوع محوری «یورش جدید جمهوری اسلامی به زنان و تشدید روابط پدرسالاری در ایران با تمرکز بر مبارزه علیه اسیدپاشی‌های دولتی اخیر در ایران» برگزار شد، تاکید این بود که تغییر سیاست‌های اخیر جمهوری اسلامی در مورد مساله زنان، لزوماً امتداد سیاست‌های ضدزن تاریخی جمهوری اسلامی در قبال زنان نیست. این یورش جدید اهداف دیگری را در بر دارد و موج جدیدی از سرکوب، ارباب، خانه‌نشینی و کنترل نیروی کار و کنترل بدن زنان را در دستور کار قرار داده که فقط می‌توان با بررسی اوضاع جمهوری اسلامی در سطح ملی و بین‌المللی علل آن را باز یافت. جمهوری اسلامی اجباراً همان‌طور که سی و چند سال پیش برای به قدرت رسیدن کار را با یورش به زنان آغاز نمود و موضوع فرودستی زنان به عنوان یکی از دیرک‌های حکومت تئوکراتیک خود قرار داد، امروز نیز برای بقا و گذر از بحران سیاسی - اقتصادی - ایدئولوژیک عمیقی که در مقابل دارد و برای تغییر سیاست‌های خود در سطح ملی و بین‌المللی نیاز به یورش جدید و همه‌جانبه‌ای به زنان دارد که مسلماً اوضاع را برای زنان بدتر از گذشته خواهد نمود. همین امروز هم حداقل دست‌آوردهایی که زنان در مبارزات روزمره و دایمی به دست آورده بودند و یا بنا به اجبار سیاسی و اقتصادی نظام به آنان داده شده بود مانند امکان اشتغال و تحصیل و ازدواج و تصمیم برای کنترل باروری و ... را زیر ضرب برده و با اهرم‌های مختلف قانونی و غیرقانونی در پی نسق‌کشی هرچه بیشتر از زنان است. این بحث زمانی عینیت می‌یابد که هر روز ما با یورش جدیدی روبه‌رو هستیم از اعدام ریحانه تا اسیدپاشی‌ها و خبر حمله با چاقو به زنان و دختران در چهارم که تازه چند ساعت پیش از طریق خبرگزاری‌ها اعلام شده بود.

در این جلسه تلاش شد، تا علاوه بر بحث بر سر سیاست‌های امروزی جمهوری اسلامی به موارد دیگری که به درک عمیق‌تر از این بحث کمک می‌کند، نیز بپردازیم. به همین خاطر یکی از دوستان در ارتباط با موضوع رابطه‌ی بین گسترش خشونت بر زنان و روابط نظام سرمایه‌داری صحبت نمود و به این دو سوال پرداخت که آیا خشونت بر علیه زنان یک رفتار یا فرهنگ فردی است؟ آیا خشونت رایج و امروزی از نوع خشونت بر علیه زنان در عصر برده‌داری و فئودالیسم است و اگر تفاوت دارد، تفاوت آن چیست؟ دوست دیگری در ارتباط با قتل‌های ناموسی و مساله مالکیت بر بدن زن صحبت نمود و آماری از این قتل‌ها در ایران و قوانین جزایی و حقوقی را بازخوانی کرد که باعث تعجب دوستان بود که فکر نمی‌کردند جمهوری اسلامی با این صراحت در قوانین قتل ناموسی را مجاز و قاتل را مبرا از مجازات بداند. دوست دیگری پیرامون موج جدید ضدفمینیسم در ایران و جهان صحبت نمود که خود عکس‌العملی به افزایش ستم بر زنان است و عملاً موجی به راه انداخته که با بسیاری از قدرت‌های مردسالار هم‌صدا و هم‌راه شده است از آن جمله موج ضدفمینیسم در ایران که جمهوری اسلامی رسماً آن را هدایت و پشتیبانی می‌نماید و یا صحبت‌های وقیحانه‌ی اردوغان و صحه‌گزاردن او بر عدم برابری زن و مرد. دوست دیگری نیز آمار خشونت علیه زنان را بر اساس یک تحقیق دولتی در جمهوری اسلامی بیان نمود که با وجود قدیمی بودن تحقیق و دولتی بودن آن (که نشان از فاصله آن با آمار حقیقی دارد)، باز هم شوک‌آور به نظر می‌رسید.

در بخش بعدی مستند کوتاهی از صحبت‌های «لسلی مورگان» زن آمریکایی که زمانی قربانی خشونت خانگی بوده است، نمایش داده شد. لسلی با قدرت و روشنی به این موضوع می‌پرداخت که چرا خشونت خانگی علیه زنان یک پدیده‌ی خاص، استثنایی و فردی نیست بلکه پدیده‌ی جهانی است که همه‌ی زنان در هر کشور و نژاد و ملیت و طبقه‌ای و با هر سطح از سواد و آگاهی، قربانی متداول آن هستند. لسلی تلاش داشت به این سوال بپردازد که چرا برخلاف خشونت آشکار به زنان، آن‌ها نمی‌توانند خشونت‌گر خود را ترک نمایند؟ چرا به او احساس وابستگی و علاقه دارند؟ لسلی با شفافیت مراحل را که یک مرد برای وابسته و منزوی و کنترل کردن زنان؛ و تحمیل اراده‌ی خود بر آنان طی می‌نماید را توضیح داد که معمولاً در هاله‌ای که عشق و دوست‌داشتن یا حس ترحم یا کمک به ستمگر نامیده می‌شود، پوشیده است به گفته خود او این تجربه متأسفانه از تجربه‌ی روزانه‌ی اکثر زنان دور نبوده و نیست.^۲

در بخش پرسش و پاسخ نیز سوالات و نکات بسیار مهم و متنوعی از طرف جمع به بحث گذارده شد. از منشا ستم بر زن، تا تاریخ مذاهب تک‌خدایی و تاثیر آن بر موقعیت زنان و مالکیت مرد بر زن تا تاثیر این روابط بر موضوع زبان و روانشناسی و ... همچنین در مورد فمینیسم و نقش و جایگاه‌اش در رهایی زنان و بحث بر سر اینکه با وجود این‌که ستم بر زنان به علت تفاوت بیولوژیک زنان و مردان نیست اما چرا مبارزه بر علیه روابط مردسالارانه که منشا آن سیستم طبقاتی موجود است پای مردان را نیز به میان می‌آورد و چرا مساله ستم بر زنان و خشونت بر زنان موضوعی صرفاً مربوط به زنان نیست. بحث در مورد نقش و جایگاه پتانسیل باوری زن

در ستم بر زن و پایان بخشیدن بر آن و نقش مادری نیز نقطه تاکید و تضاد بسیاری از دوستان بود. در بخش راه‌حل‌ها نیز دیدگاه‌های مختلف به میدان آمدند. این که موضوع آگاهی بخشیدن و به میدان آمدن زنان اگرچه بسیار ضروری و قطعی است اما به تنهایی نمی‌تواند به موضوع ستم بر زنان پایان ببخشد و کماکان بحث این است که اگرچه ستم بر زن یک پدیده‌ی فراطبقاتی است ولی راه‌حل آن طبقاتی است ولی این هم به معنای تبعی بودن مبارزات زنان نیست و نمی‌توان مبارزه زنان را تابعی از مبارزه طبقاتی دید و مبارزه برای رهایی زنان را به آینده‌ی نامشخص سپرد. در این بخش هم چالش بین راه‌حل‌های مختلف باعث پویایی بحث می‌شد. این جلسه اما با تاکید بر جمع‌بندی زیر به پایان رسید:

دیگر نیاز به اثبات نیست، ما زنان قربانیان یک سیستم جهانی مشترک‌المنافع هستیم که هدفی جز کسب سود و مافوق سود ندارد؛ و از ما می‌خواهد قربانیان خاموش و مطیع آن باشیم و اتفاقاً برای تحکیم و تجدید این رابطه‌ی نابرابر نیرو و هزینه صرف می‌نماید و نمایندگان نظامی، سیاسی، قضایی، روحانی و... همسران و پدران و برادرانی تربیت می‌کند تا با اعمال خشونت در فرم‌های مختلف بردگان شورشی و عاصی را به زنجیر خود آشتی دهند.

اما در این جنگ روزانه که گاهی تن‌به‌تن و گاهی جمعی زنان را هدف قرار داده ما قربانیان مطیعی نبوده و نیستیم. ما زنان انقلابی به اندازه کافی تجربه، انگیزه و خشم و جسارت داریم که دوش به دوش خواهرانمان در سراسر جهان بالاخره به این جنگ علیه زنان پایان دهیم. ما تئوری‌های علمی و رهایی‌بخش داریم که با اتکا به آن‌ها به خواهرانمان در تمام جهان یاری می‌رسانیم تا آگاه و متشکل شوند و به مبارزه‌ی سیاسی بپیوندند. می‌دانیم که نقطه پایان گذاشتن به این خشونت ناشی از نابرابری رابطه‌ی بین زن و مرد بدون رهایی کامل زنان امکان‌پذیر نخواهد بود؛ نه فرودستی «طبیعت زن» است و نه خشونت «طبیعت مرد». این رابطه‌ی ستمگرانه زاینده و زاینده‌ی نظام طبقاتی پدر/مردسالار است که در روابط سرمایه‌داری عصر کنونی به اوج خود رسیده است که باید آن را در هم شکنیم و به مالکیت مرد بر زن پایان دهیم. باید با افقی بلند و انقلابی، هم زمان به هر شکلی از ستم و استثمار پایان دهیم تا جهانی بسازیم که زنان بدون هیچ مانع و واهمه‌ای بخشی فعال از چرخه‌ی پویای جامعه باشند و احترام به انسان‌ها در آن نهاده‌ی نباشد و هیچ فرد و نهاد و ... قدرت و فرصت لگدمال کردن دیگری را نداشته باشد.

سازمان زنان ۸ مارس (ایران - افغانستان) - بلژیک

نوامبر ۲۰۱۴

۱- بیانیه سازمان زنان ۸ مارس به مناسبت ۲۵ نوامبر ۲۰۱۴:

<http://8mars.com/browsf.php?c=1000&id=287>

<https://www.youtube.com/watch?v=-O2rQHzh0jY> - ۲

http://www.ted.com/talks/leslie_morgan_steiner_why_domestic_violence_victims_don_t_leave#t-5751 - ۳

